

Тези *Григорук М. А.*
Раніше *М. А.*
2010/2 - 10109.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НААН
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»

РОЗВИТОК ОБЛІКОВОЇ І ФІНАНСОВОЇ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 10-річчю ФАБФ АПКУ

(26-27 вересня 2013 р., м. Київ)

Посвідчення УкрІНТЕІ № 360 від 16 квітня 2013 року

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2013

ЗМІСТ

Оновлення теоретичного підґрунтя облікової науки (інституціональна парадигма та теорія бухгалтерського обліку)

<i>Безверхий К.В.</i> Вітчизняний облік як генератор обліково-звітної інформації для потреб управління на макрорівні	12
<i>Бычкова С.М., Итыгилова Е.Ю.</i> Концепция полезности финансовой информации: современный взгляд и влияние на критерии аудита	17
<i>Боднарчук А.В.</i> Еволюція поняття власний капітал: теоретичний аспект	25
<i>Бойчук Т.М.</i> Методологічна основа побудови обліку витрат періоду ...	28
<i>Боримська К.П.</i> Інформація: стратегічний погляд в контексті теорій інформації й бухгалтерського обліку	31
<i>Василишин С.І.</i> Окремі аспекти визнання та оцінки оборотних засобів сільськогосподарських підприємств	37
<i>Васильєва Л.М.</i> Бухгалтерський облік як наука	41
<i>Вороновская Е.В.</i> Научные подходы бухгалтерского учета сельскохозяйственной деятельности	44
<i>Динько І.М.</i> Сутність принципів бухгалтерського обліку	50
<i>Жураковська І.В.</i> Вплив інституціонального середовища бухгалтерського обліку на оцінку активів	52
<i>Замлинський В.А.</i> Роль облікової і фінансової складових у детінізації економіки	56
<i>Зеленко С.В.</i> Сучасні вимоги до бухгалтерського обліку виробничих запасів	61
<i>Іщенко Я.П., Іщенко М.Ю.</i> Витрати на біологічні перетворення в категоріальному апараті бухгалтерського обліку	65
<i>Камінська Т.Г.</i> Відображення в обліку кругообороту капіталу з позицій інституціональної теорії	69
<i>Каницуров О.О.</i> Інституціональна модель бухгалтерського обліку в Україні	74
<i>Капля І.В.</i> Право користування на об'єкти інтелектуальної власності як об'єкт обліку	79
<i>Козлова М.О.</i> Інтенсифікація досліджень інституційних аспектів бухгалтерського обліку як тенденція розвитку облікової науки	85
<i>Кондрюк Л.В.</i> Функціональний підхід в оновленні теоретичного підґрунтя облікової науки	89
<i>Курлішук І.Б.</i> Бюджетування трансакційних витрат сільськогосподарських підприємств	91

Назаренко О.В. Оцінка та визнання земельного капіталу аграрних підприємств у складі інвестиційної нерухомості	337
Олійничук В.М. Організація облікового процесу і її вплив на прийняття економічних рішень на підприємствах переробної галузі ..	342
Правдюк Н.Л., Рижмань Л.Д. Гармонізація важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств	346
Проданчук М.А. Звітність про доходи в контексті формування інформаційно-аналітичного забезпечення інвестиційної привабливості підприємства	352
Прядка Н.М. Формування звітності стосовно нефінансових активів бюджетних установ	358
Савош Л.В., Урбан О.А. Організація обліку і контролю інвестиційної нерухомості на сільськогосподарських підприємствах	362
Сергєєва Н.В. Капітальні інвестиції чи капіталовкладення? Проблема відображення в бухгалтерському обліку	366
Сичук С.М. Оцінка та облік інновацій	369
Скрипник С.В. Особливості обліку діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	372
Сова Ю.С. Інтелектуальний капітал як соціальна основа інноваційної діяльності підприємства	377
Сокіл О.Г. Професійна кваліфікація професіонала, як забезпечення привабливості та безпеки бізнесу	379
Сорока Л.С. Економічна безпека підприємств аграрної галузі в контексті розвитку інституту управлінського обліку ..	383
Стецюк Л.С. Використання збалансованої системи показників при аналізі інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств	386
Сторожук Т.М. Професійне судження як інструмент формування ефективного інформаційного забезпечення підприємства	389
Суліменко Л.А. До питання формування фінансової звітності фермерських господарств	394
Талах Т.А. Вплив методики управлінського аналізу на маркетингову політику підприємства	399
Ткаченко Н.А. Вибір програмного продукту для обліку розрахунків з оплати праці аграрних підприємств	405
Ткачук І.М., Беляєва О.О. Інформаційні системи в обліку соціальної відповідальності бізнесу	410

- ПП «Рута», 2002. – 592 с.
4. Організація бухгалтерського обліку: [Навчальний посібник] / За ред. В.С. Леня. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.
 5. Пушкар М.С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія: [Монографія] / М.С. Пушкар – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 359 с.
 6. Соколов Я.В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней / Я.В. Соколов. – М., 1996. – 638 с.
 7. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: [Підручник] / В.В. Сопко, В.П. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.

УДК 631.11:339.137.2

Н.Л. ПРАВДЮК, *д.е.н., професор,
завідувач кафедри організації обліку та звітності,
Вінницький національний аграрний університет*

Л.Д. РИЖМАНЬ, *аспірант,
Вінницький національний аграрний університет*

ГАРМОНІЗАЦІЯ ВАЖЕЛІВ ТА МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасному розумінні конкуренція стала основою механізму регуляції економічного простору. Вона розглядається як обов'язкова передумова забезпечення справедливого розподілу економічних благ, свободи вибору і чинник стимулювання позитивних змін в економіці. Але конкуренція має і інший бік. Вона може набувати «жорстких» і «гострих» форм, які часто деформують її вплив та породжують важкі негативні наслідки. Передусім, це стосується аграрного бізнесу, який не завжди відповідає параметрам конкуренції та вимогам конкурентного середовища, а також держави, яка не змогла стимулювати і допомогти йому адаптуватися до нових умов конкуренції. Така ситуація часто спостерігається на практиці та широкого обговорюється науковою спільнотою, відносно того, як не допустити «перекосів» конкуренції. Сформувався навіть окремий напрям досліджень – теорія конкурентоспроможності,

яка розглядає питання розвитку здатності та можливостей економічних суб'єктів конкурувати.

Сучасна конкуренція як економічне явище стрімко розвивається. Це є закономірним, оскільки тип та механізм конкуренції завжди випереджають розвиток економічних систем. Нині на перший план вийшли інноваційні важелі та механізми управління конкурентоспроможністю, як головні чинники конкуренції. Через те, що вони стали первинними (зумовлюючи зміну цінових пропорцій і переваг), можна говорити про виникнення нової парадигми конкуренції. Інноваційні важелі та механізми управління конкурентоспроможністю, відповідаючи характеристикам сучасного етапу економічного розвитку, власне самі виступають потужним фактором змін, відображуються на укладі економіки. «Потужність» її впливу помітно зростає за рахунок поєднання функцій (традиційних і нових) та потенціалу конкурентоспроможності. Гармонізація інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю має суттєві особливості, які повинні враховуватися у процесі забезпечення конкурентоспроможності на всіх рівнях аграрної економіки. Логічно, змінюється і парадигма забезпечення конкурентоспроможності. Без усвідомлення цих змін неможливо досягти успіхів у конкурентній боротьбі.

Інноваційні важелі та механізми управління конкурентоспроможністю охарактеризовано в публікаціях О. Чернеги та В. Білозубенко. Окрім того, цікавими виявилися розробки щодо визначення засад та нових підходів до гармонізації важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю в сучасних умовах. Концептуальні основи застосування інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю узагальнені Г. Гейером. Більш системно питання забезпечення конкурентоспроможності як домінант сталого розвитку розглядають Л. Андреева та О. Миргородська.

В умовах домінування інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю істотно змінюються засади будь-якої економічної діяльності, трансформуються елементи

економічних систем (уклад виробничих сил, техніко-економічні відносини, господарський механізм тощо). Суттєвих перетворень зазнає економічне відтворення. Його новий тип відображується у триєдності таких ознак: 1) формування психологічних та функціональних засад активної, постійної та безперервної інноваційної діяльності, а також її спеціальне інституційне забезпечення; 2) прагнення суб'єктів відтворити та дотримуватися певного режиму економічної діяльності, впроваджувати нововведення і досягати новаторських цілей (розширення відтворення інновацій); 3) розвиток потенціалу (засобів) розробки і впровадження інновацій з урахуванням внутрішніх та зовнішніх умов. Практичне втілення цих принципів змінює траєкторію розвитку усіх економічних систем. Їх оптимальний стан, тобто досягнення динамічної рівноваги і сталого розвитку в умовах загострення конкуренції, забезпечується саме на основі розгортання інноваційних процесів. Для досягнення економічного оптимуму їх характер (масштаб та інтенсивність) і результативність мають відповідати, по-перше, тенденціям змін потреб споживачів (суспільного споживання) і, по-друге, параметрам розвитку системи виробництва та економічного обміну (тобто господарства). Саме набуття конкуренцією нової якості дозволяє їй автоматично забезпечувати найбільшу ступінь та ефективність використання економічних ресурсів.

Домінування й необхідність гармонізації інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю зумовлено тим, що виробники за рахунок інновацій отримують і цінові, і продуктові переваги. Тому боротьба зосереджується на якомого швидшому, безперервному і масштабному впровадженні інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах.

Інноваційні важелі та механізми управління конкурентоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах фокусують увагу на реалізації різного роду інновацій. Організаційно-управлінські інновації ведуть до зниження ціни продуктів, що виробляються, за рахунок удосконалення

організаційної структури, системи управління, бізнес-процесів у сфері виробництва та маркетингу. Технологічні нововведення можуть вести до: 1) зниження ціни, якщо споживчі властивості не змінюються або не можуть зміняться; 2) удосконалення організаційної структури; 3) випуску нового або удосконаленого продукту з новими споживчими властивостями, які більшою мірою відповідають вимогам ринку і потребам споживачів. Найчастіше продуктові інновації пов'язані із змінами у агротехнологіях та організаційно-управлінському забезпеченні сільськогосподарського виробництва. Окремим видом технологічних інновацій є технічні зміни, які торкаються виробничого процесу, а не самого продукту. Такі нововведення ведуть до комплексного удосконалення матеріальної бази сільськогосподарського виробництва.

Визначальне значення щодо гармонізації інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах має їх сприйняття у економічному середовищі. Це переводить увагу до соціокультурних та соціопсихологічних факторів, які спрямовані на пошук нових шляхів вирішення існуючих проблем. Для того, щоб успішно здійснювати інновації, а відтак і включитися у конкурентний процес, необхідна певна готовність, яка має когнітивні та інтелектуальні передумови. Їх прояви залежать і від рівня наділеності іншими ресурсами, що змушує приділяти особливу увагу ресурсним основам економічної діяльності. При чому кількісні та якісні параметри цих ресурсів не повинні створювати додаткових обмежень, тому у більшості випадків вони забезпечуються на максимально можливому рівні. Це є однією з умов ефективності економічної діяльності, яка пов'язана з загальною інтенсивністю інноваційних процесів у сільськогосподарських підприємствах. Однією з важливих особливостей інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах є поєднання суперництва та кооперації, у якій є елемент взаємної підтримки. Це зумовлено: 1) збільшенням вартості і дефіцитністю ресурсів; 2) здорожчанням досліджень і розробки

інновацій; 3) високим ризиком виробничих процесів; 4) об'єктивною доцільністю співробітництва, поєднання зусиль і ресурсів різних учасників для використання ефектів синергії та економії на масштабі.

В умовах гармонізації інноваційних важелів та механізмів управління конкурентоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах відбувається зміна предметного поля концепції конкурентоспроможності, у якій акценти переносяться у бік інтенсифікації виробничих та інноваційних процесів. Це проявляється за всіма складовими конкурентоспроможності, а саме: – конкурентна поведінка, яка закладена у стратегії розвитку аграрного бізнесу, орієнтується на інновації як джерело розвитку та ефективності, завоювання уподобань споживачів, одержання переваг над конкурентами. Відтак, формується модель отримання та використання інновацій для отримання економічного ефекту; концентруються зусилля на підвищенні рівня інноваційного потенціалу до існуючих вимог та для вирішення завдань випередження конкурентів. Інноваційні важелі та механізми управління конкурентоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах стають основою конкурентних практик, які є вирішальними для досягнення успіхів у конкурентній боротьбі; конкурентні переваги, які створюють матеріальну основу для тиску на конкурентів і отримання кращих результатів господарської діяльності. Вони розглядаються як засіб ліквідації конкурентних недоліків, нарощування, диверсифікації та утримання конкурентних переваг, стабілізації стану конкурентоспроможності та удосконалення моделі її забезпечення. Вони дозволяють вирішувати досить складні, масштабні і різноманітні за характером завдання у сфері збільшення конкурентних переваг; внутрішні можливості аграрного бізнесу, які реалізуються у відповідності до зовнішніх умов і мають забезпечити високі ринкові позиції, пов'язуються з тим потенціалом змін, який несуть у собі інновації. Вони торкаються практично всього, з чого складаються можливості бізнесу, а саме: ресурсних можливостей (забезпечуючи ефективність використання ресурсів, сприяють їх залученню у

більшому обсязі та кращої якості); готовності бізнесу до розвитку (вимагають і дозволяють забезпечити удосконалення усіх компонентів економічної діяльності); адаптаційних можливостей (дозволяють краще пристосовуватися до змін умов господарювання та при цьому збільшувати ефективність діяльності).

У сучасній парадигмі домінує орієнтація на креативність, готовність створювати і реалізовувати принципово нові підходи, які відрізняються від традиційного формату мислення. У результаті утворюються нестандартні форми конкурентоспроможності, які повинні по-новому комбінувати наявні ресурси та розширити як тактичні, так і стратегічні можливості сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел:

1. Гохберг О.Ю. Конкурентоспроможність бізнесу: теоретико-методологічні основи аналізу / О.Ю. Гохберг // Вісник Львівської державної фінансової академії. – 2010. – № 18. – С. 50-57.
2. Гринько Х.В. Механізм формування конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на міжнародних ринках: [монографія] / Х.В. Гринько. - Кривий Ріг: Видавничий дім, 2005. - 324 с.
3. Гудзь Е.Е. Повышение конкурентоспособности АПК Украины с помощью интеграционных процессов: финансовый механизм // Материалы II Международной научно-практической конференции «Экономический рост республики Беларусь: глобализация, инновационность, устойчивость». – Минск: БГЭУ, – 2009. – Т. 2. – 367 с. - С. 11–12.
4. Гудзь О.Є. Формування та механізм реалізації стратегії управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства / О.Є. Гудзь, О.С. Степасюк // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес» / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. – К.: ВЦ НУБіП України, 2011. – Вип. 168. – Ч.1 – 370 с. - С. 194-203.
5. Гуторова І.В. Фактори, що формують конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств / І.В. Гуторова // Вісник СНАУ. Серія «Економіка та менеджмент». – 2008. – № 7/2(30). – С. 94-98.
6. Жданко Є.С. Забезпечення конкурентоспроможності й розвитку підприємств в кризових умовах: проблеми та рішення: сб. науч. трудов [«Проблемы развития внешнеэкономических связей и

Для інвестиційної привабливості значення мають не тільки показники фінансового стану, які відображає Баланс підприємства, а й інформація про види доходів, одержаних підприємством, понесених витрат, одержаного прибутку та сукупного доходу. Прибуток, як економічна категорія не є сталою і розвивається одночасно із розвитком управлінських процесів, яка потребує своєрідні певного практичного вираження. Для теоретичного обґрунтування показників результатів діяльності проаналізуємо складові «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупні доходи)», оскільки дослідження вказують на деякі методологічні не обґрунтування.

У міжнародній практиці Звіт про фінансові результати відомий під кількома назвами. У багатьох країнах його називають Загальним звітом про прибутки та збитки, що стіснює МСФЗ, або Загальним

ЗВІТІСТЬ ПРО ДОХОДИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Університет

*М.А. ПРОДАНЧУК, к.е.н., доцент
кафедри обліку, аудиту та економічного аналізу,
Буковинський державний фінансово-економічний*

УДК 657.1

7. Кулешова Т.М. Конкуренція і конкурентоспроможність в агропромисловому виробництві / Т.М. Кулешова // Економіка АПК. – 2008. – № 3. – С. 126-132.
 8. Малик М.Й. Конкуренентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми: [монографія] / М.Й. Малик, О.А. Нукна. - К.: Інститут аграрної економіки, 2007. - 270 с.
 9. Тарнавська Н.П. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теорія, методологія, практика / Н.П. Тарнавська. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 570 с.
 10. Яців І. Конкурентні відносини в аграрному секторі України / І. Яців // Вісник Львівського національного аграрного університету: Серія «Економіка АПК». – 2010. – № 1(2). – С. 9-14.
- привлечение иностранных инвестиций: региональный аспект] / Е.С. Жданко. - Донецк: ДонНУ, 2008. - 1156 с.